

مهارت‌های کارآفرینی

مهارت‌های شخصی عبارتند از:

۱- کنترل و نظم درونی - عقیده فرد نسبت به این که وی تحت کنترل وقایع خارجی یا داخلی هست یا خیر را مرکز کنترل می‌نامند. بیشتر کارآفرینان را دارای مرکز کنترل درونی توصیف نموده‌اند. افراد با مرکز کنترل بیرونی معتقدند وقایعی که خارج از کنترل آن‌ها هستند، سرنوشتشان را تعیین می‌کند. کارآفرینان موفق به خود ایمان دارند و موفقیت یا شکست را به سرنوشت، اقبال یا نیروهای مشابه نسبت نمی‌دهند. (احمد پورداریانی، ۱۳۷۹، ص ۸۲) آن‌ها همچنین این ویژگی را دارند که وقایع پیش آمده را برای خود قابل کنترل می‌دانند. (صمدآقایی، ۱۳۷۷، ص ۶)

۲- ریسک پذیری - ریسک پذیری به معنای پذیرش و استقبال از خطرات حساب شده در کسب و کار می‌باشد. این ویژگی از ویژگی‌هایی است که در اکثر کارآفرینان وجود دارد. (صمدآقایی، ۱۳۷۷)

۳- نوآوری - نوآوری فرایند خلق چیزی جدید است که ارزش قابل توجهی برای فرد، گروه، سازمان، صنعت یا جامعه دارد. یکی از ویژگی‌های شرکت و فرد کارآفرین نوآوری است. حل مسائل و پیگیری فرصت‌ها به راه‌حلی نیاز دارد که بسیاری از آنها ممکن است مختص یک وضعیت خاص باشند. بنابراین خلاقیت و نوآوری حاصل از آن، برای بقاء و موفقیت شرکت امری حیاتی است. (هیگینز، ۱۳۸۱، ص ۱۸ و ۱۹)

۴- توانایی اداره تغییر - ما در زمانی زندگی می‌کنیم که روند دگرگونی در فناوری‌ها، با شتاب فراوان افزایش می‌یابد و موج‌هایی می‌آفریند که همه صنایع را دربر می‌گیرد. نمی‌توان جلوی دگرگونی‌ها و تغییرات را گرفت یا خود را از آن‌ها پنهان کرد. باید نگاه‌ها را بر آنها دوخته و برای رویایی با آن‌ها آماده شد. برای مقابله با تغییرات عصر حاضر برنامه‌ریزی‌ها کاری از پیش نمی‌برند و توان پیش‌بینی این گونه دگرگونی‌ها را ندارند. البته این بدان معنا نیست که باید از برنامه‌ریزی دست برداشت، بلکه باید همانند سازمان‌ها و واحدهای آتش نشانی صورت گیرد، آنها نمی‌توانند محل آتش سوزی را در آینده پیش‌بینی کنند ولی گروهی آنچنان توانمند و کارآمد آماده می‌سازند که می‌توانند همانند رخدادهای عادی به هر پیشامد دشوار و پیش‌بینی نشده‌ای پاسخ مناسب دهند. بنابراین، کارآفرین نیز باید به همین صورت توانایی اداره تغییر را داشته باشد و بتواند تغییر جهت باد را تشخیص داده، مسیر مناسب را برگزیند. این توانایی برای ادامه آینده کار کارآفرین بسیار مهم و حساس است. (خلاصه کتاب، ۱۳۸۲)

۵- تغییرمحوری - دانشمندان و نظریه پردازان مدیریت و علوم رفتاری بر این عقیده‌اند که شرایط بیرونی و درونی سازمان (یا شرکت) همواره در حال دگرگونی است. این دگرگونی‌ها با سرعت انجام می‌پذیرد و تمامی سازمان را دربرمی‌گیرد. در بیرون سازمان شرایط محیطی معمولاً غیرثابت و در نوسان است. شرایط اقتصادی، هزینه و دسترسی به مواد و سرمایه لازم، تکنولوژی تازه و قوانین و مقررات همگی به سرعت در حال تغییرند. در درون سازمان کارکنان تغییر می‌کنند و با خود اندیشه‌ها و دانش‌های تازه می‌آورند. (علوی، ۱۳۷۷) در چنین شرایطی کارآفرین یا مدیر به عنوان عامل تغییر همیشه با مسأله تغییر سر و کار دارد، زیرا تغییر امری اجتناب ناپذیر است. او باید در مقابل تغییر نگرشی مثبت داشته باشد و آماده اعمال تغییر در مواقع لزوم باشد. (اساتید مدیریت، ۱۳۷۹)

۶. پافشاری، مقاومت و پشتکار_ افراد موفق به نیروی پشتکار ایمان دارند. این یک باور است که پافشاری و مقاومت برای انجام یک کار همیشه با موفقیت همراه است. هیچ توفیق بزرگی بدون پشتکار و جدیت بی وقفه مقدور نمی‌شود. اگر به افرادی که در هر زمینه موفق شده‌اند بنگریم، می‌بینیم که آن‌ها لزوماً بهتر، با هوش‌تر، سریع‌تر و قوی‌تر از دیگران نبوده‌اند، بلکه پشتکار و مقاومت بیشتری داشته‌اند. یک کارآفرین نیز برای موفقیت در کار خود باید پشتکار و مقاومت لازم را داشته باشد. (نظری، ۱۳۸۲)

۷. رهبری دوراندیشی _ دوراندیشی، قدرت دیدن همه چیز پیش از به‌وقوع پیوستن آن‌ها است پیترودراکر در کتاب خود «کنترل آشوب و هرج و مرج» مهارتی را شرح می‌دهد که یک مدیر و رهبر خوب به آن نیازمند است، این مهارت که برای کنترل دوران آشوب ضروری است همان دوراندیشی است. (برکر، ۱۳۸۰)

مهارت‌های مدیریتی کارآفرینی عبارتند از:

۱- برنامه‌ریزی و تعیین اهداف _ برنامه‌ریزی بدین معنی است که مدیر از قبل درباره هدفها و اقدامات مورد نظر می‌اندیشد و کارها و اقدامات وی بر اساس یک روش، برنامه یا منطق قرار دارد. برنامه باعث می‌شود که سازمان دارای هدف‌های بلندمدت شود و مدیر برای دستیابی به این هدف‌ها بهترین رویه‌ها را اتخاذ نماید. (استونر، فری من و گیلبرت، ۱۳۷۹، ص ۱۲)

۲- تصمیم‌گیری _ تصمیم‌گیری فراگرد گزینش شیوه عمل خاصی برای حل یک مسأله یا یک مشکل ویژه است. تصمیم‌گیری دو نوع است: تصمیم‌گیری معمول و با برنامه که مطابق با عادات، قواعد و یا رویه‌های مشخص اتخاذ می‌شود و تصمیم‌گیری غیرمعمول و بی برنامه که تصمیم‌گیری با مسائل و مشکلات غیرعادی سر و کار دارد. تصمیم‌گیری، برای یک مدیر یا کارآفرین فعالیتی حساس و پر اهمیت است. (هرسی و بلانچارد، ۱۳۷۹)

۳- روابط انسانی - بر پایه پژوهش‌های قابل ملاحظه در دهه‌های ۳ و ۴ قرن حاضر، این نتیجه‌گیری حاصل شد که محیط‌های کار در واقع زمینه‌های اجتماعی پیچیده‌ای هستند که درک و فهم رفتار در آن‌ها از طریق توجه به نگرش‌های کارکنان، روابط اجتماعی، ارتباطات غیررسمی و متغیرهای دیگر امکان‌پذیر است. ماری پارکر فالت معتقد بود در هر کار جمعی، مسأله مهم ایجاد و حفظ روابط انسانی پویا و هماهنگ است. (علاقه بند، ۱۳۷۸)

توجه به روابط انسانی در محیط کار برای کارآفرینان و اداره یک کسب و کار موفق، لازم و ضروری بوده و باید در آموزش کارآفرینان مورد توجه قرار گیرد.

۴- بازاریابی _ در فرهنگ واژگان بنت (Bennett) بازاریابی، فرآیند برنامه‌ریزی، طراحی، قیمت‌گذاری، ترفیع و توزیع ایده‌ها و کالاها و خدمات به منظور خلق مبادله است که اهداف فردی و سازمانی را برآورده می‌سازد. مهارت بازاریابی یکی دیگر از مهارت‌های مورد نیاز برای کارآفرینان است. (اسلام، ۱۳۸۲، ص ۹)

۵- راه‌اندازی کسب و کار _ عوامل متعددی مانند دولت، منابع مالی که فرد در اختیار دارد، الگوهای نقش و ... در راه‌اندازی کسب و کار جدید تأثیر دارند. همچنین کارآفرین همچنین برای راه‌اندازی کسب و کار باید زمینه لازم را داشته باشد. تحصیلات رسمی و تجربه قبلی نیز در فعالیت‌های اقتصادی باعث می‌شود مهارت‌های لازم برای راه‌اندازی کسب و کار برای کارآفرین مهیا گردد.

اگر چه نظام‌های آموزشی از اهمیت ویژه‌ای در این زمینه برخوردارند، ولی افراد در راه اندازی کسب و کار در زمینه‌هایی که قبلاً کار کرده و تجربه دارند موفقیت بیشتری کسب می‌کنند. به طور کلی نباید فراموش کرد که خصلت‌های کارآفرینان ذاتی نیست، بلکه آنها تربیت می‌شوند و این مهارت را می‌توان در آن‌ها بوجود آورد. (هیسریچ و پیترز، ۱۳۸۳)

۶- مهارت‌های مالی و حسابداری - حسابداری عبارت است از فن ثبت، طبقه بندی و تلخیص فعالیت‌های مالی یک مؤسسه در قالب اعداد قابل سنجش به پول و تفسیر نتایج حاصل از بررسی این اعداد (نبوی، ۱۳۸۳، ص ۵). حسابداری را زبان تجارت نامیده‌اند. کارآفرینان هر چقدر که این زبان را بهتر یاد بگیرند، بهتر می‌توانند بر زندگی و کسب و کار خود تسلط داشته باشند. (احمد پورداریانی و عزیزی، ۱۳۸۳)

۷- مدیریت - فرآیند مدیریت مربوط به وظیفه‌ای است مبنی بر کسب اطمینان از این که فعالیت‌هایی به نحوی در حال اجر بوده و به دستیابی به هدفی معین منجر می‌گردند. (پیرنیا، ۱۳۸۲، ص ۲۱) این مهارت یکی دیگر از مهارت‌های مورد نیاز کارآفرین است.

۸- کنترل - کنترل عبارت است از توجه به نتایج کار (بازخورد) و پیگیری آن برای مقایسه فعالیت‌های انجام شده با برنامه‌ها و اعمال اصلاحات مقتضی در مواردی که انحرافی در انتظارات، صورت گرفته است. (علاقه بند، ۱۳۷۹) کنترل به کارآفرینان کمک می‌کند که بر اثربخشی، برنامه‌ریزی، سازمان دهی و هدایت کردن فعالیت‌ها نظارت نمایند. (استونر، فری من و گیلبرت، ۱۳۷۹)

۹- مذاکره - مذاکره یک فرآیند ارتباطی بسیار پیچیده و مهارتی مهم برای موفقیت کارآفرینان است. در تجارت، مثل بخشی از زندگی، مذاکره بر اساس این واقعیت شروع می‌شود که مردم یا اشخاص به یکدیگر نیاز دارند: خریداران به فروشندگان، مدیران به کارکنان و کارآفرینان به سرمایه گذاران نیاز دارند.

یک رابطه کاری در چهارچوب یکسری موافقت‌ها تعریف می‌شود و هر توافقی حاصل یک فرآیند مذاکره است. (هگی، ۱۳۸۲، ص ۷۹)

۱۰- مدیریت توسعه - در گذشته مدیران در دنیایی نسبتاً تغییرناپذیر و قابل پیش بینی برای دستیابی به موفقیت تلاش می‌کردند اما امروزه با تحولات شتابنده‌ای مواجهند. آنان با نوآوری‌های مستمر در رایانه و فن آوری اطلاعات روبرو هستند و دنیای پرآشوب، بازارهای متغیر و شیوه‌های زندگی غیرثابت مصرف کنندگان در برابرشان قرار دارد. برای مقابله با چنین نیروهای متغیری، مدیران امروزی باید توانایی دگرگون کردن و نوکردن را داشته باشند. مدیریت توسعه روش‌هایی را فراهم می‌آورد که به طور منظم سبب تغییر سازمان و بهبود آن می‌شود. هدف از توسعه و بهبود سازمان اثربخش ترکردن آن و افزایش فرصت‌ها برای افراد است تا بتوانند نیروهای بالقوه خود را به فعل درآورند. (هاروی و براون، ۱۳۷۷)

مهارت‌های فنی کارآفرینی عبارتند از:

۱- مهارت‌های نوشتاری - مهارت نوشتاری، فعالیت یا هنر تنظیم کلمات و حروف بر روی کاغذ، چوب و یا هر چیز دیگر با هدف ثبت افکار و به منظور برقراری ارتباط با دیگران است. این نوع ارتباط با علائم مشهود و نمایان نوشته و یا چاپ شده صورت می‌گیرد. (Brainy dictionary, 2005)

۲- ارتباطات شفاهی یا ارتباطات کلامی _ ارتباط عبارت است از فرآیند انتقال و تبادل اندیشه‌ها، احساسات و عقاید دو نفر یا بیشتر با استفاده از علائم و نمادهای مناسب به منظور تأثیر، کنترل و هدایت دیگران. وقتی در جریان ارتباط، پیام‌ها به صورت رمزهای کلامی و یا شفاهی انتقال یابند، آن ارتباط را ارتباط شفاهی گویند، مانند بحث و گفتگوی فرد با فرد یا فرد با گروهی دیگر. (شعبانی، ۱۳۷۷)

۳- نظارت یا ارزیابی محیط - سیستم نظارت و ارزیابی محیط را کاوتس^۱ به این صورت تعریف می‌کند:
- آشنایی با روند جریان‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، علمی و فنی و حوادث مهم داخل سازمان یا شرکت.
- مشخص کردن خطرات بالقوه و فرصت‌ها و تغییراتی که آن خطرات به طور ضمنی بیان می‌کنند.
موارد بالا، باعث درک وضعیت آینده توسط مدیران و کارکنان شده، به سازمان در تعیین استراتژی‌هایش یاری می‌رساند.
(Morrison , 2000)

۴- مدیریت کسب و کار - به تعریف مدیریت مراجعه شود.

۵- تکنولوژی _ تکنولوژی مجموعه‌ای از سخت افزار و نرم افزار است که باید به شکل مناسبی ترکیب شود تا تولید کالا و خدمات امکان پذیر گردد. اجزای تکنولوژی عبارت است از:

- تجهیزات، ماشین آلات و ابزار

- مهارت و تجربه انسانی

- داده‌ها و دانش، فنون، روش‌ها و فرآیندها

- سازمان و مدیریت

در عمل، ترکیبات متفاوتی از اجزای مذکور تکنولوژی، یک کسب و کار را شکل می‌دهد.

یکی از تصمیمات مهم کارآفرینان در ایجاد کسب و کار، انتخاب مناسب است. در این تصمیم، کارآفرین باید ترکیب مناسبی از اجزای فوق را به کار گیرد تا در راه اندازی و توسعه کسب و کار جدید، موفق باشد. (یدالهی فارسی، ۱۳۸۳، ص ۱۰)

۶- مهارت میان فردی _ مهارت میان فردی به توانایی شخص در داشتن رفتاری اثربخش و کارآمد با افراد دخیل در تولید برای رسیدن به اهداف سازمان گفته می‌شود. (Newgren, 1977, erto)

۷- مهارت شنیداری _ یک کارآفرین به عنوان صاحب یک کسب و کار باید گوش دادن به حرف‌های دیگران را یاد بگیرد چرا که اطلاعات حاصل از آن بسیار مهم است. او باید این کار را به شکل مؤثر انجام دهد زیرا گوش دادن مؤثر کاری فعال است تا منفعل. در گوش دادن منفعل شخص مثل یک ضبط صوت عمل کرده و تنها به جذب اطلاعات داده شده می‌پردازد. اما در گوش دادن فعال فرد باید کوشش کند تا به جای شنیدن آنچه که خود دوست دارد از کلام گوینده

بهره‌مند شود و منظور اصلی او را از گفته‌هایش بفهمد. او باید همه کارهای لازم را به منظور دریافت معنا و مفهوم مورد نظر گوینده انجام دهد. (رابین، ۱۳۸۲)

۸- توانایی سازماندهی _ توانایی سازماندهی مستلزم آن است که منابع (افراد، سرمایه و تجهیزات) به مؤثرترین شیوه برای حصول هدف‌ها فراهم شود. بنابراین سازماندهی شامل ترکیب و یگانه سازی منابع است. (هرسی و بلانچارد، ۱۳۷۹)

۹- ایجاد شبکه‌های مدیریت (مدیریت مشارکتی) _ مدیریت مشارکتی فلسفه‌ای است که ایجاب می‌کند تصمیم‌گیری سازمانی چنان صورت گیرد که اطلاعات و درون داده‌ها و مسئولیت به پایین‌ترین رده مربوط به آن واگذار گردد. به طور خلاصه مدیریت مشارکتی به معنای درگیرکردن کارکنان در فرآیند تصمیم‌گیری است. (کرمی و گودرزی، ۱۳۸۲)

۱۰- مربی‌گری _ تعاریف زیادی از مربی‌گری شده است. بعضی معتقدند مربی‌گری فقط آموزش دادن چیزی به دیگران است و بر جنبه آموزشی آن تأکید دارند؛ بعضی دیگر معتقدند که مربی‌گری یادگیری را تسهیل می‌کند. از دیدگاه جان وایت مور مربی‌گری شکوفا ساختن ویژگی‌های بالقوه افراد است و کمک می‌کند که موفقیتشان به حداکثر برسد. مربی‌گری، مهارتی است که از آن برای افزایش موفقیت افراد در تیم استفاده می‌شود. همچنین مربی کسی است که افراد را به سوی پیشرفت برانگیخته، راهنمایی و هدایت می‌کند. (of NCNO, 2004 Magazine) با توجه به آنچه ذکر شد، کارآفرین باید نقش مربی را برای افراد تیم و گروه خود بازی کند. گروه یا تیم ممکن است جمعی از افراد باشد که برای کسب و کار آن‌ها را گرد هم می‌آوریم.

۱۱- بازیگر و ایفاکننده نقش در تیم _ مهارت‌های تیم سازی برای کارآفرینان امری ضروری است. کارآفرینان به توسعه و تقویت نگرش مثبت همچنین اتخاذ روش‌هایی سازمان یافته در رهبری نیاز دارند تا بتوانند تیم منسجمی ایجاد نمایند که همه کارکنان نسبت به اهداف مشترک، برانگیخته شوند و خود نیز باید به عنوان عضوی از تیم و همراه با دیگر کارکنان در تیم فعالیت کنند. کارآفرینانی که این مهارت را به کار می‌برند از موفقیت بیشتری برخوردار می‌گردند و در نتیجه محیط کاری آن‌ها کارا تر خواهد شد. (مادوکس، ۱۳۸۲)

نویسنده: دکتر کوروش فتحی واجارگاه

منابع و مأخذ

- منابع فارسی

۱- احمد پور داریانی، محمود. کارآفرینی (تعاریف، نظریات، الگوها). انتشارات شرکت پردیس. ۷۵-۱۳۷۹

۲- احمد پور داریانی، محمود. عزیزی، محمد. کارآفرینی. انتشارات محراب قلم. ۱۳۸۳.

۳- استونر. جیفر، زی. اف، فریمن، آر، ادوارد. گیلبرت. دانیل، آر. مدیریت. ترجمه علی پارسیان و سیدمحمد اعرابی. انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی. ۱۳۷۹.

- ۴- اسلام، علی اکبر. برنامه‌ریزی بازاریابی. شرکت چاپ و نشر بازرگانی. ۱۳۸۲.
- ۵- برکر، جوئل آرتور. هنر کشف آینده. ترجمه نغمه خادم باشی. انستیتو ایزایران. ۱۳۸۰.
- ۶- پیرنیا، احمد. مدیریت برنامه ریزی سیستم‌های استراتژیک. انتشارات ایزایران. ۱۳۸۲.
- ۷- جمعی از اساتید مدیریت. مقاومت در برابر تغییر. مرکز آموزش مدیریت دولتی. ۱۳۷۹.
- ۸- خلاصه کتاب، تنها بی پروایان پایدارند. گاهنامه کارآفرینان. سال اول. شماره ۱. ۱۳۸۲.
- ۹- رابین، استیفن. کلید طلایی مدیریت منابع انسانی. غلامحسین خالقانی. سازمان فرهنگی فرا. ۱۳۸۲.
- ۱۰- شعبانی حسن. روش‌ها و فنون تدریس. انتشارات سمت. ۱۳۷۷.
- ۱۱- صمد آقایی، جلیل. از کارآفرینی تا جان آفرینی. مجله تدبیر. شماره ۸۷. آبان ۱۳۷۷.
- ۱۲- علاقه‌بند، علی. مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی. انتشارات روان. ۱۳۷۸.
- ۱۳- علاقه‌بند، علی. مقدمات مدیریت آموزشی. انتشارات روان. ۱۳۷۹.
- ۱۴- علوی، سیدامین‌الله. روانشناسی مدیریت و سازمان. انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی. ۱۳۷۷.
- ۱۵- کرمی، مرتضی. گودرزی، احمد. مهارت‌های مدیران اثربخش. انتشارات وزارت کار و امور اجتماعی. چ آ. ۱۳۸۲.
- ۱۶- مادوکس، رابرت. تیم سازی. ترجمه رضا اسکندری. انتشارات انستیتو ایزایران. ۱۳۸۲.
- ۱۷- نظری، مریم. از صفر تا بی‌نهایت. راه کارآفرینان. شماره ۲. ۱۳۸۲.
- ۱۸- هاروی، دونالداف. براون، دونالدار. رویکرد تجربی به توسعه سازمان (مدیریت تحول). ترجمه عباس محمدزاده. انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی. ۱۳۷۷.
- ۱۹- هرسی، پال. بلانچارد، کنث. رفتار سازمانی. ترجمه علی علاقه‌بند. انتشارات امیر کبیر. ۱۳۷۹.
- ۲۰- هگی، جان ادموند. هفت راز ارتباطات مؤثر در کسب و کار. ترجمه حسن نصیری قیداری و حمیدرضا مرادخانی. مؤسسه خدمات فرهنگی رسا. ۱۳۸۲.
- ۲۱- هیستریچ، رابرت‌دی. پیترز، مایکل‌پی. کارآفرینی. ترجمه سید علیرضا فیض‌بخش و حمیدرضا تقی‌یاری. انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف. ۱۳۸۳.

۲۲- هیگینز، جیفرام. کارآفرینی: ۱۰۱ تکنیک حل خلاق مساله. ترجمه محمود احمدپورداریانی. انتشارات امیر کبیر. ۱۳۸۱،

۲۳- یدالهی فارسی، جهانگیر. نقش انتخاب تکنولوژی در موفقیت کارآفرینان. راه کارآفرینان (ویژه نامه اولین جشنواره کارآفرینی شیخ بهایی). ۱۳۸۳

- منابع لاتین

۱- www.braingdictionary.com Brianing dictionary.(2005). Writhing

۲- smuel C. Kenne. (1997). Newgren. Interpersonal skill development: The Certo .experiential training unit of the training

۳- Michael P. (2002). Entrepreneurship. Tata MC raw -Hisrich, Robert B, peters limited graw- hill publishing company

۴- ?Magazine of NCNO.(2004). Just for tennis stars

www.opm.co.uk/down/oad/papers/coachingartich.pdf

۵- www.horizon-unc- Morrison, James L.(2000). Environmental Scanning

Nov 2005۲۸-edu/courses /papers/enviroscan/default.asp. 52k

مرجع: نشریه رویش